

Zaman, Yüce Allah'ın üzerimizdeki en büyük nimetlerinden biridir. Zaman, Allah'ın bize emanetidir. Tüm emanetler gibi, bu büyük emaneti de yerli yerince kullanıp kullanmadığımızdan hesaba çekileceğiz. Zamanın asıl sahibi Yüce Allah'tır. Bu yüzden zamanı, onun asıl sahibinin istekleri doğrultusunda kullanmak zorundayız.

İslam büyükleri, Allah yolunda geçirilmeyen senelerini ömürlerinden saymamışlardır. Çünkü O'nun yolunda geçirilmeyen her an israftır, boşa gitmiştir.

Bir hadislerinde Peygamberimiz şöyle buyurur: “Her yeni gün ve gece şöyle seslenir: Ey insan oğlu! Ben yeni bir ânım. Yaptığın işler konusunda ben sana şahidim. O halde beni hayır işleyerek iyi değerlendir ki senin lehine tanıklık yapabileyim. Zira ben bir daha geri gelmeyeceğim.”

Esefle söyleyelim ki günümüz insanı, zaman katili haline gelmiştir. Boş vakit harcama, vakit öldürme, zamanın günah ve isyanlarla geçirme onun adeti olmuştur. Oysa Yüce Allah Kur'ân'da bir sureye 'Dehr' (zaman) adını vermiş, bir başka surede ise 'Asr'a yemin ederek zamanın önemine dikkatlerimizi çekmiştir. Ayrıca pek çok ayette sene, ay, gün, gündüz, gece, şafak, sabah, kuşluk, öğle, ikindi, akşam, yatsı gibi zamanın dilimlerinden bahsedilmiştir. Peygamberimiz “Zamana sövmeyiniz, çünkü onun sahibi Allah'tır” buyurarak zamanı kötülemenin yanlış olduğuna dikkatlerimizi çeker. İmam Şafi de şöyle der: “Bütün ayıplar bizde olduğu halde, hep zamanı ayıplarız, zaman kötü/bozuk diye zamana ve dolayısıyla onun sahibine hicivler düzeriz. Zaman dile gelse kim bilir bizim için neler söyle?. Bir kurt bile kendi cinsini yemezken, biz insanlar birbirimizi yer, sonra da suçlu zamana atarız.!”

Zaman ve mekanlar büyük nimetler ve bizdeki ilahî emanetlerdir. Onlar bizim şahitlerimizdir. Onlar bizim fırsatlarımızdır. Bu yüzden tüm zamanları biz iyi değerlendirmek, dolu dolu geçirmekle yükümlüyüz. Biz hayırlı bir işte yorulduğumuzda, hayırlı başka bir işte dinlenmeliyiz. Kur'ân bize şu ilkeyi öğretti: "Bir işten boşalınca hemen başka bir işe giriş. Yalnızca Rabbine yönel, O'nunla asla irtibatı kesme." (İnşirah 7-8) Müslüman dinlenirken bile, din'lenen kişidir.

Aslında bütün zamanlar önemli ve değerlidir. Ancak bazı zamanlar daha önemli olabilmektedir. Hayatımızda bile hiç unutamadığımız, bizim için ayrı bir yeri olan zamanlar vardır. Doğduğumuz gün, düğün günümüz, okula başladığımız gün, diplomayı-ehliyeti aldığımız gün gibi. Nuh tufanı, Hz. Musa'nın Firavun'dan kurtuluşu, Fil Vakası, Hicret, İstanbul'un fethi gibi günler insanlığın tarihinde dönüm noktalarıdır. Nitekim Kur'ân'da Hz. Yahya ve Hz. İsa'nın doğum günleri özellikle anılarak bu günlerin önemine dikkat çekilmiştir. "Doğduğum günde, öldüğüm günde ve dirileceğim günde bana selam olsun!"(Meryem 15, 33) Pazartesi oruçlarına devam eden Peygamberimize özellikle bu günde oruç tutmasının hikmeti sorulunca o şöyle cevap vermiştir: "Çünkü ben o gün doğdum ve bana Kur'ân o günde inmeye başladı."

Kur'ân ayların sayısının on iki olduğunu söyler ve bunlardan dördünün haram ay olduğuna dikkat çeker. Yine Kur'ân'da Ramazan ayının ismi, Kur'ân'ın indirildiği ay olarak açıkça geçer. Kur'ân ayı olan Ramazan, aynı zamanda oruç ayıdır. Kur'ân takvalılara hidayet rehberi, oruç ise takvaya erdiren bir ibadettir. Burada oruç ve Ramazan ayı takva aracı olmada birleşmektedirler. Bu nedenle bütün aylar önemli ve değerlidir, ama Ramazan ayı daha önemlidir.

İşte üç aylar dediğimiz Receb, Şaban ve Ramazan ayları, içerisinde meydana gelmiş tarihi olaylar ve bu aylarda yapılması gereken çeşitli ibadetler sebebiyle diğer ayların önüne geçmiştir. Bu aylar, ibadet çarpanı daha fazla olan aylardır. Yüce Yaratıcı, yaramazlık yapan kullarına bu

ayları tevbe, zikir, dua ve ibadet fırsatı olarak tanımıştır. Bu, diğer aylarda tevbe yapılmaz, ibadet edilmez anlamına gelmez. Ama “ey gafil insan, hiç olmazsa bu aylarda kendine gel, aslına dön!” şeklinde bir yönlendirme sebebidir. Peygamberimiz “Receb Allah’ın ayı, Şaban benim ayım, Ramazan ise ümmetimin ayıdır” diyerek böyle bir yönlendirme yapmıştır. Buna göre Müslüman, Receb de Allah’ın yanındaki durumunu gözden geçirecek, Şaban’da peygamberimize karşı tavrını ele alacak ve Ramazan’da ümmet olduğunun bilincinde kendine gelecektir. Yahut Receb Allah ile, Şaban Peygamber ile, Ramazan Kur’ân ile tanışma/tanışmaya başlama zamanı olacaktır. Bu durumda Receb ve Şaban, Kur’ân ayı Ramazan’a hazırlanma fırsatı olacak; ama üçü birden diğer aylara ve Yüce Yaraticının huzuruna çıkacağımız âna hazırlanma fırsatı olacaktır.

Bugün Kızılay Haftası, Trafik Haftası, Anneler-Babalar günü gibi belirli hafta ve günler kutlanmaktadır. Nasıl ki bunun anlamı yalnızca bir hafta trafik kurallarına uymalıyız anlamına gelmiyorsa; yahut sadece bir gün anne-babamızı hatırlayıp onların gönlünü almamız demek değilse; tıpkı bunun gibi üç aylar da kulluğumuzu gözden geçirme ve diğer aylara daha iyi hazırlanma fırsatları olarak değerlendirilmelidir.

Ayrıca ibadetlerin sevap çarpanının arttığı bu aylar, bir takım eksikliklerimizin giderilmesi için de birer fırsattırlar. Sözelimi kaza-keffaret orucu borcu olanlar için Recep ve Şaban ayı iyi birer fırsattır. Kur’ân okumasını bilmeyenler için, onu öğrenme fırsattır. Malî hesapların yapılıp zekat-sadaka ve diğer hayır hasenatların yapılma fırsattırlar. Kötü alışkanlıklardan kurtulma fırsattırlar. Kendimizle, akrabalarımızla ve tüm insanlarla barışma fırsattır. Bir yenilenme ve kendine gelme aylarıdır.

Receb ayının ilk Cuma gecesi Regâib Gecesi; Receb’in 27. gecesi Mi’râc Gecesi; Şaban ayının

on beşinci gecesi Berat Gecesi; Ramazan'ın 27. gecesi Kadir gecesi olarak bilinir. Ama aslında bu ayların bütün gün ve geceleri mübarektir. İnsanlar her geceyi Kadir olabilir diye değerlendirsinler için mesela Kadir Gecesi'nin zamanı tam olarak belirlenmemiştir. Onun senenin her gecesi olabileceği gibi, Ramazan'ın son on gecesinden biri olacağı da söylenmiştir. Dilimizde Her geceyi kadir, her geleni Hızır bil sözü meşhurdur. Peygamberimizde gelen bir rivayete göre de 27. gecenin Kadir gecesi olma ihtimalinin yüksek olduğu belirtilmiştir. Unutulmaması gereken bir ânı mübarek/bereketli yapan, onda yapacağımız güzelliklerdir. İbadetle geçirdiğimiz her ân bizim için bereketli, günahla geçirdiğimiz zamanlar ise Kadir gecesi bile olsa bizim için kayıp ânlarıdır.

Geceyi ihya etmek, onu diriltmek demektir. Buna göre herhangi bir gün yahut gece, Allah'a ibadet ve tatla geçirilirse diriltilmiş, gerçek anlamda yaşatılmış; eğer isyan ve günahla geçirilmişse katledilmiş demektir. Buna göre gece yahut gündüzü ihyâ, onu günahsız geçirmektir, onda yapılması gereken temel görevleri yerine getirmek demektir. Bu beş vakit namaz olabilir, helalinden rızık kazanma olabilir, ziyaret olabilir, dini öğrenme olabilir, Kur'ân okuma olabilir, tevbe ve dua olabilir, diğer herhangi bir ibadeti yerine getirme olabilir. Zaten biz ibadeti, Müslümanın müslümanca yaptığı her harekettir diye anlıyoruz. Örneğin beş vakit namazı kılmadığı halde sadece mübarek gecelerde namaz kılma eksik bir anlayışın sonucudur. Çünkü Müslümanlık mevsimlik bir elbise gibi, belirli gün ve gecelerde giyilen bir şey değildir. Kur'ân'da Rabbimiz "Sana ölüm gelene kadar sen Rabbine kulluk et/ibadet et" (Hicr 99) buyurur.

Genel olarak bunlara dikkat edildikten sonra elbette içerisinde bulunulan gün ve gecenin özel durumları da göz önünde bulundurulmalıdır. Örneğin Regaib gecesinde ibadete biraz daha fazla rağbet etmek, geçirilen ayların muhasebesini yapmak, mübarek aylara dua ve niyazlarla hazırlanmak son derece güzeldir. Mirâc gecesinde Hz. Peygamberi tanımak, Onun İsrâ ve Mirâc mucizelerini anlamaya çalışmak, Müslümanın miracı olan namaz ibadetini layıkıyla tanımak ve yaşamak son derece anlamlıdır. Ramazan'a bir adım kala Berat gecesinde, tevbe ve istiğfara yönelip Cennet Beratının almak için göz yaşları dökmek ne kadar manidardır. Kadir gecesinde, Kur'ân adamı olmak elbette o geceye yaraşan bir güzelliştir.

Sözümüzü Peygamberimizin bu mübarek aylarda okuduğu şu duasıyla bitirelim: Allahım! Receb ve Şaban aylarını bizim hakkımızda bereketli kıl ve bizleri Ramazan'a eriştir! (Allahümme bârik lenâ fî Recebe ve Şabân ve belliğnâ Ramazân)